

JĘZYK, TEKST I KONTEKST BIBLIJNY

Studium bieżącego tygodnia: Pwt 32,46-47; 1 Krl 3,6; Lb 6,24-26; Rdz 1,26-27; 2,15-23; 15,1-5.

Część I: Przegląd

Słowa mają moc. Mogą podnosić ludzi z ucisku niewoli ku wiernemu życiu w wyzwoleniu. Jozue zwrócił się do Izraelitów: „Wybierzcie sobie dzisiaj, komu będziecie służyć: czy bogom, którym służyli wasi ojcowie, gdy byli za Rzeką, czy też bogom amorejskim, w których ziemi teraz mieszkacie. Lecz ja i dom mój służyć będziemy Panu” (Joz 24,15). Słowa mogą też niszczyć i zwodzić. Kiedy szatan kusił Ewę w Edenie, zainsynuował wątpliwość: „Czy rzeczywiście Bóg powiedział: Nie ze wszystkich drzew ogrodu wolno wam jeść?” (Rdz 3,1). Słowa mogą służyć oskarżaniu i osądzaniu, ale mogą też pocieszać i czynić dobro, przynosząc uzdrowienie duszy.

Bóg postanowił przekazać światu przez proroków i pisarzy biblijnych historię stworzenia, upadku, planu odkupienia, obietnicy odrodzenia i powtórnego przyjścia Jezusa. Pisarze ci pisali po hebrajsku, aramejsku i grecku - w językach, które znacząco różnią się od większości współcześnie używanych języków świata. Cała *Biblia* została przetłumaczona dotychczas na 636 języków, a *Nowy Testament* na co najmniej kolejne 3223 języki, a zatem 95 procent populacji świata może czytać Słowo Boże w swoim języku. W lekcji tego tygodnia omówimy, jak interpretowanie słów, zdań i narracji *Pisma Świętego* w ich oryginalnym kontekście pomaga nam pełniej zrozumieć Boże przesłanie dla nas dzisiaj.

Część II: Komentarz

Pismo Święte

Jest ważne, byśmy rozumieli, że znaczenie języka opiera się na jego najmniejszych częściach - poszczególnych słowach - a następnie rozszerza się na kontekst zdania, narracji i wreszcie księgi. Słowo *dabar* w języku hebrajskim ma bogate znaczenie, gdyż może oznaczać „słowo”, „rzecz” czy nawet „proroctwo”. Dlatego ważne jest studiowanie szerszego kontekstu słowa i tego, jak jest ono użyte w *Biblii*. Hebrajskie słowa *chesed* (miłosierdzie) i *shalom* (pokój) to przykłady takich słów, które mają szeroki zakres znaczeniowy i mogą być zrozumiane pełniej tylko wtedy, kiedy są studiowane w całym kontekście *Pisma Świętego*. W innych przypadkach nauki (doktryny) biblijne czy pojęcia są najlepiej zrozumiałe, kiedy studiuje się zbiory słów o podobnym znaczeniu, które razem dają szeroki zakres zrozumienia. Jedną z takich nauk korzystających z tego rodzaju podejścia jest biblijna koncepcja reszty.

Ilustracja

Kościół Adwentystów Dnia Siódmego uważa, że jest Kościołem reszty (ostatków) opisanym w biblijnych proroctwach. Został powołany jako ruch w czasach ostatecznych do wyrazistego zwiastowania trójjanielskiego poselstwa. Kościół reszty głosi szabat jako pieczęć wyróżniającą lud Boży zachowujący przykazania Boże i mający wiarę Jezusa (Ap 14,12). Zdolność przestrzegania przykazań jest możliwa jedynie dzięki ofierze i mocy Chrystusa, a została ukazana w Jego przykładzie zwycięstwa i odziedziczenia korony żywota (J 16,32-33; 1 J 4,4; 5,4-5; Ap 2,7.11.17.26; 3,5.12.21). Jednak twierdzenie, iż nasz Kościół jest ludem reszty, wydaje się raczej ekskluzywistyczne i aroganckie we współczesnych warunkach. Jak możemy się upewnić, że jesteśmy Bożą resztą?

Pojęcie reszty występuje w całym *Piśmie Świętym*. Jedno ze słów tłumaczonych jako „reszta” to *sh^e 'ar*, występujące w różnych formach 226 razy w *Starym Testamencie*. Rzeczownikowa forma tego słowa może oznaczać „resztę” Izraela (Iz 10,20) lub „jego ludu” (Iz 11,11.16; 28,5). W tym przypadku tekst wskazuje, że jest to reszta wybrana przez Boga. W Iz 4,2-6; 6,13 dalej opisana jest reszta, która przeszła przez oczyszczający ogień Boskiego sądu i wyszła z niego jako święty lud. Inne hebrajskie słowa opisujące resztę, także warte przestudiowania, to między innymi: *pālat*, *mālat*, *yāthar*, *sārid*, and *'aḥarīt*. Te słowa także należy studiować w ich kontekście. Każdy może przeprowadzić takie studium przy pomocy dobrej konkordancji biblijnej. Tego rodzaju studium wskazuje, że *Biblia* opisuje koncepcję „reszty” na kilka sposobów: (1) „Historyczna reszta”, jak w Iz 1,4-9, oznaczająca tych, którzy przetrwali tragiczne wydarzenia. (2) „Wierna reszta”, czyli ci, którzy pozostali wierni Bogu i których dotyczą wszystkie obietnice dane ludowi Bożemu. (3) Wreszcie, „eschatologiczna reszta”, czyli ci, którzy przejdą przez czas ucisku w czasie końca i jako zwycięzcy otrzymają królestwo w wielkim dniu Pana. W *Apokalipsie Jana* smok rozgniewał się na niewiastę i toczył wojnę z „resztą jej potomstwa, które strzeże przykazań Bożych i trwa przy świadectwie o Jezusie” (Ap 12,17). Bogactwo znaczeń każdego z tych terminów w ich kontekstach składa się na pełny biblijny obraz, z którego wyłania się jasne pojęcie, a student zaczyna rozumieć całą ideę „reszty” (zob. Gerhard F. Hasel, *Understanding the Living Word of God*, Mountain View 1980, s. 113-16).

Ilustracja

Dwa odkrycia czy przełomy w nowożytnych czasach pomogły nam zrozumieć pochodzenie *Biblii*. W 1822 Jean Champollion odcyfrował dawne egipskie pismo hieroglificzne. To odkrycie pozwoliło otworzyć odwieczne tajemnice jednej z najstarszych cywilizacji i dało nam możliwość porównywania starożytnych egipskich tekstów z tekstem *Biblii*. Kilka istotnych spostrzeżeń poczyniono z biegiem czasu: (1) Wiele miejsc geograficznych wymienionych w *Biblii* zostało wspomnianych przez Egipcjan, którzy regularnie na przemian walczyli albo handlowali z Kanaanem. Okazało się, że występuje znacząca zbieżność między nazwami i lokalizacjami wymienionymi w egipskich dokumentach a tymi wspomnianymi w *Biblii*. (2) W pierwszych pięciu księgach *Biblii* zwanych *Pięcioksięgiem Mojżeszowym* występuje wiele zapożyczonych egipskich słów. Uczeni udokumentowali między innymi takie zapożyczone słowa jak *tevah*, „arka”, pochodzące od egipskiego słowa oznaczającego „pudełko”, „skrzynię” czy „kufer”. Słowo to jest użyte zarówno w odniesieniu do arki Noego, jak i kosza, w którym Mojżesz został umieszczony jako dziecko i spławiony Nilem. Nazwa Egiptu użyta w *Biblii* to *Mitzraim*. Nazwa ta jest dualną hebrajską formą egipskiego słowa *msr* oznaczającego Egipt. Dualna forma oznacza „dwa kraje”, czyli Górny Egipt i Dolny Egipt. Użyte są także egipskie idiomy. Wyrażenie „wyciągnięte ramię”, używane na oznaczenie Bożej ochrony, jest powszechnym wyrażeniem używanym w Egipcie na oznaczenie siły. Egipskie tytuły, jak również manery i zwyczaje językowe zostały zastosowane przez autora *Pięcioksięgi*. Wreszcie, w księgach Mojżesza występuje szereg egipskich imion własnych. Wszystkie te odkrycia prowadzą do wniosku, że pierwszych pięć ksiąg *Biblii* zostało napisane w pokoleniu eksodusu, a autor dobrze znał Egipt, jego zwyczaje i historię. Mojżesz z pewnością posiadał wykształcenie i pochodzenie niezbędne do napisania ksiąg od *Księgi Rodzaju* po *Księgę Powtórzonego Prawa*, a *Biblia* potwierdza jego autorstwo tych ksiąg.

Inne odkrycie wiąże się z oryginalnym tekstem ksiąg Mojżeszowych. Wynalezienie alfabetu pochodzącego od egipskich hieroglifów zostało dokonane na Półwyspie Synajskim około stu lat przed wyjściem Izraelitów z Egiptu. Ten istotny przełom w komunikacji uprościł pismo i umożliwił zwykłym ludziom uzyskanie zdolności czytania i pisania. Tak więc Mojżesz nie musiał pisać skomplikowanymi egipskimi hieroglifami, ale mógł użyć prostego protokananejskiego alfabetu, z którego z czasem rozwinął się alfabet hebrajski. Bóg zawsze w odpowiednim czasie przygotowuje narzędzia służące przekazaniu Jego przesłania Jego ludowi.

Pismo Święte

W *Biblii* występuje pewne pojęcia i słowa całkowicie unikalne. W opisie stworzenia większy nacisk położony jest na stworzenie ludzkości niż jakkolwiek inny element stworzenia. Ludzkość jest przedstawiona jako korona stworzenia. Stworzenie ludzi jest dziełem wszystkich Osób Bóstwa oznajmiających swój zamiar w słowach: „Uczyńmy człowieka na obraz nasz, podobnego do nas” (Rdz 1,26). Szczególne trzykrotne zaakcentowanie w tym wersecie czasownika *bara*, „stworzyć”, podkreśla Boży zamiar stworzenia mężczyzny i kobiety w wyjątkowy sposób - na obraz Boga, podobnych do Niego. Bezpośredni kontekst Rdz 1 wskazuje, że zarówno *Elohim*, „Bóg” w majestatycznej liczbie mnogiej, jak i *Ruach Elohim*, „Duch Boży”, uczestniczą w stwórczym dziele (Rdz 1,1-2). Z J 1,1-3 wynika jasno, że to Jezus był Sprawcą stworzenia, jako że „ono [Słowo] było na początku u Boga. Wszystko przez nie powstało, a bez niego nic nie powstało, co powstało”. Kiedy pozwalamy, by całe *Pismo Święte* samo interpretowało siebie, dowiadujemy się, że „my” w Rdz 1,26 obejmuje wszystkie trzy Osoby Bóstwa. Tak więc ludzkość została stworzona w więzi i do więzi, aby mogła „rozmnażać się i napełniać ziemię” (Rdz 1,28). Ludzie zostali stworzeni jako zdolni komunikować się z Bogiem w dniu szabatu, który On dla nich ustanowił (Rdz 2,1-3; Wj 20,8-11). Zamieszkanie Boga między Jego ludem jest Jego celem w wieczności.

Część III: Zastosowanie

Jak możemy głęboko studiować *Biblię* nie znając oryginalnych języków biblijnych? Mamy narzędzia takie jak konkordancje biblijne Stronga czy Younga dostępne obecnie drogą internetową jak również w wydaniach tradycyjnych, które można nabyć znacznie łatwiej niż w przeszłości. Możemy studiować to, jak słowa zostały użyte w zdaniach, księgach i całym *Pismie Świętym*. Założyciele naszego Kościoła nie mieli dostępu do wszystkich narzędzi, które są dostępne dla nas obecnie. Mieli jedynie proste konkordancje biblijne. Jednak trzymając się protestanckich zasad interpretacji *Biblii*, pod natchnieniem Ducha Świętego, byli w stanie poznać Boży plan zbawienia i prawdy nauczane przez proroków i Jezusa. Oto kilka pytań do dyskusji, którymi możesz się posłużyć kierując dyskusją w grupie:

1. Jak świadomość, że Mojżesz napisał pierwszych pięć ksiąg *Biblii* pomaga nam przyjąć *Pismo Święte* jako wiarygodne źródło? Przypomnij uczestnikom lekcji słowa napomnienia skierowane przez Mojżesza do Izraelitów krótko przed Jego śmiercią (Pwt 32,46-47). Omów, jak możemy praktykować w naszych rodzinach zasadę wyrażoną w tych słowach.

2. Co znaczy pozwolić, by *Pismo Święte* samo się interpretowało? Dlaczego ważne jest, byśmy rozumieli, co mówi *Pismo Święte*, a nie wpisywali w nie własne poglądy?

3. Jak zrozumienie poszczególnych słów i głębi ich znaczeń pomaga nam dostrzec Boży cel dla nas? Jaką moc mają niektóre starotestamentowe słowa (np. sprawiedliwość, miłosierdzie czy nadzieja)? Jak słowa te wpływają na nasze zrozumienie charakteru Boga?